

ZÁZNAM Z 83. ZASEDÁNÍ TNK 136**3. dubna 2024 na Ministerstvu dopravy v Praze****K bodu 1: Uvítání členů a zahájení zasedání TNK 136**

Předseda komise přivítal všechny přítomné na prvním letošním zasedání TNK 136 a poděkoval zástupcům Ministerstva dopravy za hostování komise v jejich prostorách a za podporu. Zvláště přivítal nového ředitele Odboru pozemních komunikací Mgr. Jána Skovajsu, kterému se přítomní členové krátce představili.

Zasedání se konalo v téměř plném počtu členů, viz prezenční listina v příloze.

ČÁST I.: PROJEKT PŘEJÍMÁNÍ EVROPSKÝCH A MEZINÁRODNÍCH NOREM**K bodu 2: Informace z plenárního zasedání CEN/TC 278 a jednání WG**

Dr. Petr Bureš přednesl záznam ze 72. plenárního zasedání CEN/TC 278, které se uskutečnilo ve dnech 13.-14. března v Belgii a zároveň z Ad hoc jednání CEN/TC 278, které proběhlo 11. prosince. Obou jednání se za ČR zúčastnil online.

Hlavní témata jednání byla:

- Nástup nového konvenora WG15 eCall Matthias Mörbe (gestor Ing. J. Votoupal později dodal, že jde o zásadní změnu celkového směřování a práce WG15);
- Prezentace projektu METR a sloučení položek DATEX a TN-ITS;
- Problém při normalizaci nových protokolů a sítí zajišťujících eCall a nesoulad odkazovaných norem při aktualizaci Nařízení o vozidlových systémech eCallu a Nařízení PSAP;
- Seminář CENu pro tvůrce norem;
- Centrální repozitář strojově čitelných souborů a licenční politika, resp. přístup k normám vytvořených komunitami (DATEX, NETEX);
- Přetrvávající problém se standardizací klíčových ITS mimo TC278 (např. EFC, tachograf);

Samostatně projednávané velmi důležité téma bylo diskutováno v rámci Ad hoc jednání CEN/TC 278 a týká se patentových a autorských práv norem.

- CEN vymáhá licenční práva k normám. Tvůrci norem nemají kromě autorského práva žádné nároky na použití finálního dokumentu a musí si jej pořídit. Dále dle CEN weby zájmových organizací porušují licenční práva CEN publikací obsahu z normy (většinou jde o strojově čitelné soubory). Někteří konvenoři v tom vidí nebezpečí odchodu expertů z CEN, jelikož právní kroky CEN vůči komunitám jako je DATEX a jejich webům je pro tyto komunity likvidační. Existuje možnost aplikovat přístup TI-SA, která normy vytvoří mimo normalizační proces a ke standardizaci přihlásí až hotové dílo. Podrobnosti viz v příloze v Průběžné zprávě *CEN/TC 278 N4894 Presentation CEN and CENELEC Copyright and Patent Policies*.

Záznamy z těchto jednání, včetně přílohy týkající se patentových a autorských práv při tvorbě norem, jsou podrobně popsána v [Průběžné zprávě za 1.Q 2024](#).

Následně gestoři, kteří se v 1.Q (resp. od výročního zasedání) zúčastnili zasedání WG, stručně prezentovali aktuální řešené body ve WG a obsah jednání.

Dr. V. Faltus se od ledna zúčastnil čtyř pracovních jednání ISO/TC 204/WG 1 Architektura, kde těžiště prací stále leží v terminologickém slovníku ITS, dále je rozvíjena myšlenka „smart“ norem využívajících strukturu XML ve speciálním vývojovém prostředí a je připravována příručka pro tvůrce norem.

Ing. J. Votoupal, gestor CEN/TC 278 WG15 eCall, popsal první jednání s novým konvenorem Matthias Mörbe a novým sekretářem Eric Wern. Celkově ocenil už od samého počátku výrazné zlepšení jak organizačního zajištění (v dostatečném předstihu dostupné pouze relevantní dokumenty), tak celkového schválení nové agendy s jasným vymezením prací. Hned na prvním jednání v novém složení došlo ke zrušení jedné z norem (eCall pro autonomní vozidla) a byl deklarován cíl vytvářet nové normy pouze v případě, že mají reálný dopad.

Ing. J. Vlčinský, gestor CEN/TC 278 WG8 DATEX II, se v 1.Q zúčastnil 3 jednání WG. Témata jednání se týkala vypořádání komentářů k části 1, 8 a 13 normy CEN/TS 16157 a revize stavu všech dalších položek této normy. Samostatné jednání se věnovalo tématu METR – Standardizace elektronické publikace dopravních omezení, kde základem pro modelování dat METR v Evropě by měl být nadále DATEX II.

Záznamy gestorů z jednání WG jsou součástí Průběžné zprávy za 1.Q.

Nadále platí podpora účasti na zasedání WG s využitím dnes již běžné hybridní nebo pouze online formy jednání, a to především u jednání ve vzdálenějších destinacích. Naopak v rámci Evropy je vhodné pro udržení kontaktu s kolegy z WG alespoň jedno výjezdní jednání za rok.

ZÁVĚR 1:

- **Účastnit se jednání pracovních skupin online a pokud možno alespoň jednou ročně v rámci Evropy i prezenčně.**

K bodu 3: Finanční plán projektu na rok 2024

Ing. I. Večerka za CTN SILMOS uvedl, že na základě rozhodnutí MD ČR, které bylo písemně sděleno oznámením ze dne 4. 12. 2023, došlo v rámci paušálních úspor ke snížení plánovaných prostředků na řešení projektu v roce 2024 o 10 %. Vyjádřeno v číslech se jedná o pokles z 4 200 000 Kč (včetně DPH) na 3 780 000 Kč (včetně DPH). V Dodatku č. 9 byla tato částka rozdělena podle specifikace činností na ty, které pokrývají činnost TNK 136 na 2 178 000 Kč (včetně DPH), tj. 1 800 000 (bez DPH), a na činnost určenou na řešení projektu StandardLand ve výši 1 602 000 (včetně DPH), tj. 1 324 000 Kč (bez DPH). Polovina z těchto částek je věnována přímé úhradě formou příspěvku zúčastněným organizacím a samotné práci gestorů a členů TNK. Podrobné vyúčtování je uvedeno v Průběžné zprávě v kapitole věnované finančnímu plánu projektu.

Dále uvedl, že toto snížení finančních prostředků se přímo promítlo do snížení smluvní podpory gestorským organizacím a také limituje pocovidové oživení prezenčních zasedání TC a WG. Na tuto aktivitu bylo v Dodatku č. 9 vyčleněno 200 000 Kč a první žádosti o účast na mimoevropské zasedání byla odmítnuta, prioritou zůstává plná účast předsedy TNK 136 Dr. Bureše na zasedáních CEN/TC 278 a ISO/TC 204. Trvalá podpora online účasti gestorů na zasedáních WG platí a z důvodu zachování kontinuity spolupráce gestorů bude v omezené výši poskytnut příspěvek i na prezenční zasedání.

Příspěvky na činnost gestorů v TC a WG byla vzhledem k zásadní redukci prostředků pro spolupracující organizace předložena a schválena již na výročním zasedání 7. prosince 2023 jako dokument č. TNK 136/1929, závěr č. 19, a financování aktivit gestorů v projektu Standard/StandardLand zůstává beze změny. Vzhledem k tomu nebylo potřeba o tomto finančním plánu na rok 2024 již znovu hlasovat.

Vzhledem k omezení finančních prostředků byla přesunuta plánovaná aktualizace webu www.StandardLand.cz (modul 3) a www.itsterminology.org na rok 2025. Budou hledány cesty, jak standardní aktivity TNK 136 na řešení projektu posílit ve finančním zajištění alespoň na úroveň roku 2023.

Dodatek č. 9 Smlouvy mezi MD ČR a ÚNMZ byl podepsán 21. 2. 2024. Ing. Večerka poděkoval zástupci MD Ing. Janu Rehnovi za vyřízení bez dalších zdržení i přes měnící se situaci na MD.

Smlouvy s gestorskými organizacemi budou zaslány k podpisu po jarním zasedání TNK 136.

ZÁVĚR 2:	• TNK 136 schválilo návrh finančního plánu na rok 2024 na výročním zasedání jako dokument TNK 136/1929.
ZÁVĚR 3:	• Dodatek č. 9 ke Smlouvě mezi MD ČR a ÚNMZ byl podepsán, po transferu finančních prostředků na MPO sjedná CTN SILMOS smlouvy s gestorskými organizacemi ve schválené výši.

K bodu 4: Přehled aktivit CTN, připomínkové normy a řešené úkoly v plánu TN

Mgr. L. Svorová představila práce CTN v 1.Q., které se týkaly normalizačních prací. Práce CTN v rámci projektu StandardLand byly pojednány u dalšího bodu.

Ve zprávě CTN vytištěné v Průběžné zprávě upozornila na tabulku s přehledem zasedání WG v týdnu od 8.-10. dubna, kdy proběhnou schůzky WG, je čas se registrovat.

V rámci zajištění odborných stanovisek za ČR k normativním dokumentům komisí CEN/TC 278, ISO/TC 204 a ISO/TC 22 SC39 zajistilo v 1. čtvrtletí CTN po konzultaci s gestory a ve spolupráci s Ing. Křivkou odborné stanovisko k 34 položkám hlasování (viz přehled ve Zprávě CTN).

Na základě Národního plánu byly v prvním čtvrtletí přeloženo a v konečném návrhu odevzdáno 6 norem, norma z oblasti Integrace mobility byla převzata překladem a dalším 5 norem originálem s překladem terminologie. Samostatnou práci CTN tvoří rozsáhlá revize ČSN 736100-5 Názvosloví dopravní telematiky (viz bod 5 níže).

Vedle správy dokumentů ze tří sledovaných mezinárodních komisí, zajištění připomínkování normativních dokumentů a převzetí norem do ČSN se CTN věnuje přípravě a koordinaci projektu StandardLand, podrobněji v části II.

ZÁVĚR 4:	• Práce CTN SILMOS probíhají plynule jak v oblasti hlasování a přejímání norem CEN a ISO, tak v modulech projektu StandardLand; v 1.Q bylo odevzdáno 6 norem, z toho jedna překladem.
-----------------	--

K bodu 5: Stav prací na revizi ČSN 73 6100-5 Názvosloví ITS

Dne 29. 2. jsme od Dr. Věry Vlkové z Agentury ČAS dostali stanovisko s připomínkami. Dokumentu vytýká především délku, při které se už jen těžko dá udržet jednota a systémovost, dále nesoulad s pravidly týkajícími se tvorby názvoslovných norem (řada MPN/SPEJ) a další nutné jazykové a terminologické úpravy, se závěrem, že je nezbytné na návrhu ještě silně zapracovat. Řada námitek pochází z toho, že se jedná o překlady definic ze zdrojových dokumentů ISO a CEN (zvláště problematická se ukázala nesystematická terminologie datových prvků ve WG 3 Veřejná doprava), nikoliv o původní tvorbu českých definic v souladu s MPN. Prioritou zůstává maximálně přesný překlad odpovídající originálu. Momentálně probíhá zapracovávání připomínek. Plánované odevzdání je do konce dubna.

ZÁVĚR 5:	• CTN obdrželo od Agentury ČAS připomínky k 2. návrhu ČSN 736100-5. • Zapracování připomínek a odevzdání konečného návrhu ČSN 73 6100-5 je plánováno do konce dubna.
-----------------	---

K bodu 6: Představení projektu NAPCORE

Dr. P. Bureš, zástupce ČR v NAPCORE WG2, připravil pro členy TNK 136 prezentaci ohledně projektu NAPCORE (National Access Point Coordination Organisation for Europe). Jde o název organizace, která vznikla za účelem koordinace a harmonizace více než 30 platforem pro údaje o mobilitě v Evropě. Dr. Burešem velmi přehledně zpracovaná prezentace bude přílohou tohoto záznamu z jednání, spolu s odkazem na krátké video NAPCORE.

ZÁVĚR 6:	• Členové komise děkují Dr. Petru Burešovi za podnětnou prezentaci projektu NAPCORE. • Prezentace a link na krátké video ohledně NAPCORE bude přiložen k tomuto záznamu.
-----------------	---

ČÁST II.: PROJEKT STANDARD/STANDARDLAND 2024

K bodu 7: Extrakty - připomínkování za rok 2023 a plán na rok 2024

V únoru proběhla tři připomínková jednání k extraktům z norem zpracovaným v roce 2023, 7. a 14. února členů komise s připomínkujícími z řad Standardteam a 19. února mezi členy ST. Zpracovatelé (s jednou výjimkou) zapracovali všechny připomínky a hotové extrakty nahráli na web StandardLand.cz, včetně doplnění tabulek témat, kategorií a vyznačení klíčových slov, CTN zkontrolovalo tyto výstupy a zveřejnilo.

Vedle záznamu z připomínkování byl druhým výstupem z připomínkování dokument TNK 136/1958 *Stanovisko k nadlimitním rozsahům extraktů*, který reagoval na zvýšený rozsah extraktů z původních 4-5 na 6 a více (až 11) a byly vysvětleny důvody, proč je nutné ložské rozsahem příliš dlouhé extrakty zkrátit a držet se při zpracování nových extraktů limitu do 5 stran.

ZÁVĚR 7:	• V únoru proběhla připomínková jednání k nově zpracovaným extraktům z norem. • Konečné verze extraktů za rok 2023 nahráli zpracovatelé na Standardland.cz a doplnili o další náležitosti. CTN výstupy zkontrolovalo a extrakty zveřejnilo.
ZÁVĚR 8:	• Závěry z připomínkového jednání obsahovaly dokument TNK 136/1958 <i>Stanovisko k nadlimitním rozsahům extraktů</i>. Trvale platí omezení na cca 5 stran výsledného extraktu.

CTN připravilo plán extraktů ke zpracování v roce 2024. Na rok 2024 bylo zaplánováno vytvoření 18 extraktů z norem (resp. 19, podle toho, jestli norma ISO DIS 15638-25 postoupí do stádia FDIS). Plán je součástí tohoto záznamu z jednání. V zájmu průběžného plnění projektu žádáme gestory o pravidelné odevzdávání extraktů v jednotlivých kvartálech (podle tabulky 1).

ZÁVĚR 9:	• Plán extraktů na rok 2024 počítá s 18 novými extrakty z norem. • V rámci průběžné práce gestorů je požadováno kvartální odevzdávání po jednom extraktu.
-----------------	---

K bodu 8: ITSTerminology – univerzální kategorizace termínů

Ing. I. Večerka popsal dosavadní průběh prací na kategorizace terminologie ITS. Především upozornil, že je potřeba oddělit práci na uspořádání terminologie podle pracovních skupin WG, tak jak jsme ji použili v revidované ČSN 736100-5 a mezi systematickou terminologií ITS, která třídí terminologii podle stanovených kategorií, tedy „napříč“ WG. To byla také hlavní činnost užší skupiny Standard team (ST) v posledních dvou letech, která se od prvního návrhu třídění postupně vyvíjela, testovala a podle výsledků dále upravovala až do podoby, která byla členy ST připravena k prezentaci členům TNK na tomto jednání komise.

K bodu 9: ITSTerminology – představení práce StandardTeam

Členové ST postupně představili postupný vývoj při hledání univerzální kategorizace termínů v [následujících prezentacích](#):

- David Bárta: První návrh univerzálního třídění terminologie ITS
- Vladimír Faltus: Systém terminologie ITS – kategorie po úpravách
- Jaroslav Altmann: Metodika třídění termínů
- Jaroslav Altmann: Aplikace modelu na obor ISO WG7 – GDF
- Jan Vlčinský: Aplikace modelu na obor DATEX II
- Petr Bureš: Aplikace modelu na obor TTI

Mgr. D. Bárta na úvod vysvětlil, že většinu práce již vykonali členové ST, když roztřídili všechny termíny (3640 termínů) do nových kategorií. Na gestorech je nyní jen odborná kontrola a případné návrhy změn.

Následně představil úvodní návrh třídění terminologie ITS podle obecných kategorií, kterého byl autorem, a který byl základním podkladem pro výsledný upravený model.

Klíčovou část tvořily dvě velmi dobře zpracované prezentace Dr. V. Faltuse ([Systém terminologie ITS](#)) a metodika ST Ing. J. Altmanna ([Metodika třídění termínů](#)), ve kterých srozumitelnou formou a řadou příkladů představili gestorům konečný výsledek a vysvětlili jednotlivé kategorie třídění i jejich zásadnosti. Ing. J. Altmann při tom opakovaně zdůraznil, že zcela zásadní je vycházet z definice termínu, nikoli z jeho názvu; to pak demonstroval na příkladu termínu „proxy“ a jeho zařazení do různých kategorií podle významu definice. Jako příloha ve v průběžné zprávě uveden také pomocný dokument, který obsahuje stručné definice a řadu příkladů typických termínů pro jednotlivé kategorie ([Definice kategorií ITS](#)).

Následovaly prezentace praktické aplikace svěřených termínů do daných kategorií, a to z oblasti GDF (zpracoval J. Altmann), DATEX II (zpracoval J. Vlčinský) a TTI (zpracoval P. Bureš). Výsledek dává mimo jiné jasný obrázek o druhu názvosloví, které se používá v normách z příslušné oblasti/WG. V těchto případech většina termínů spadla do oblasti „Data a procesy“.

Všechny prezentace jsou uvedeny v Průběžné zprávě za 1.Q a také na Google disk ve složce komise.

ZÁVĚR 10:	• Členové ST představili a podrobně vysvětlili nové univerzální třídění terminologie ITS, jeho dvouletý vývoj, testování a výsledné zpracování. Tato druhá samostatná část prací na terminologii ITS představuje hlavní náplň projektu StandardLand v roce 2024.
------------------	---

Členové ST si rozčlenili termíny ze všech WG, tak aby pokryli všechnu terminologii ITS a ty zařadili do daných univerzálních kategorií. V následujícím období proběhne křížová kontrola ve dvojicích. Po vyřešení vzniklých rozporů Dr. Faltus rozešle příslušným gestorům do konce dubna terminologii roztříděnou podle nové kategorizace ke kontrole. Úkolem gestorů jakožto odborníků v dané oblasti bude provést do konce května kontrolu a případně uvést nové třídění. Výsledné rozdíly pak budou projednány mezi gestory a členy ST v průběhu července.

ZÁVĚR 11:	• Členové ST roztřídili všechnu terminologii ITS do univerzálního třídění terminologie. V průběhu dubna proběhne křížová kontrola ve dvojicích v rámci ST.
ZÁVĚR 12:	• Dr. Faltus do 30. dubna rozešle jednotlivým gestorům Excelovské soubory s roztříděnou terminologií ke kontrole.
ZÁVĚR 13:	• Gestoři do 30. května zkontrolují zatřídění a připomínky a nové zatřídění zašlou CTN.
ZÁVĚR 14:	• V červenci proběhne vypořádání připomínek mezi gestory a ST.

K bodu 10: Různé, diskuze

Ing. V. Krumphanzl nabídl možnost hostování příštího zasedání TNK 136 v prostorách Technické správy komunikací (TSK Praha).

ZÁVĚR 15:	• 84. zasedání TNK 136 se uskuteční ve čtvrtek 13. června 2024 na pozvání Ing. V. Krumphanzla na pracovišti Technické správy komunikací hl. m. Prahy (TSK).
------------------	--

Zpracoval: Ing. I. Večerka, Mgr. L. Svorová

Kontrola: Dr. Petr Bureš

Příloha 1: Prezenční listina

Příloha 2 (samostatně): Prezentace Dr. Bureše o projektu NAPCORE

Příloha 1: Prezenční listina

**83. zasedání TNK 136 Dopravní telematika
(3. dubna 2024, Ministerstvo dopravy)**

Každý účastník zasedání TNK je žádán o kontrolu údajů uvedených v této prezenční listině. V případě jakýchkoliv nesrovnalostí je každý účastník žádán o vyznačení oprav. Svým podpisem účastník zasedání TNK stvrzuje správnost uvedených údajů.

Jméno a příjmení	Organizace	e-mail	Telefon	Podpis
Mgr. Ján Skovajsa	Ministerstvo dopravy	jan.skovajsa@mdcr.cz		přítomen
Ing. Jan Rehn	Ministerstvo dopravy	jan.rehn@mdcr.cz	225 131 549	Rehn
Ing. Jan Krivka	Agentura ČAS	krivka@agentura-cas.cz	221 802 195	Krivka
Ing. Kristýna Hanušová	Agentura ČAS	hanusova@agentura-cas.cz	221 802 198	
Ing. Petr Bureš, Ph.D.	ČVUT v Praze; TamTam Research	petr.bures@cvut.cz	224 359 568	Bures
Ing. Jaroslav Altmann	Princip, a.s.	altmann@princip.cz	257 210 904	Altmann
Ing. Tomáš Ambrož	CGI IT Czech Republic, s.r.o.	tomas.ambroz@cgi.com	739 344 593	
Mgr. David Bárta	CityOne s.r.o.	barta@cityone.cz	723 355 540	Barta
Ing. Jiří Beneš	INTENS Corporation s.r.o.	benes@intens.cz	736 484 088	Benes
Doc. Ing. Petr Bouchner, Ph.D.	ČVUT v Praze, Fakulta dopravní	bouchner@fd.cvut.cz	224 355 091	Bouchner
Ing. Bc. Vladimír Faltus, Ph.D.	ČVUT v Praze, Fakulta dopravní	faltus@fd.cvut.cz	602 202 468	Faltus
Ing. Eva Gelová	Centrum dopravního výzkumu, v.v.i.	eva.gelova@cdv.cz	541 641 753	Gelova
Ing. Václav Krumphanzl	TSK Praha	vaclav.krumphanzl@tsk-praha.cz	722 038 305	přítomen
Ing. Zdeněk Pliška	ALMAPRO, s.r.o.	pliska@almapro.cz	724 339 693	Pliska
Mgr. Jakub Rajnoch	ČVUT – Fakulta dopravní	jakub.rajnoch@gmail.com	774 897 569	RAJNOCH
Ing. Jiří Řehák	ALMAPRO, s.r.o.	jiri.rehak@gmail.com	603 426 449	ŘEHÁK
Mgr. Lenka Svorová	SILMOS, s.r.o.	lenka.svorova@silmos.cz	732 603 569	Svorova
Ing. Zuzana Švédová, Ph.D.	Centrum dopravního výzkumu, v.v.i.	zuzana.svedova@cdv.cz	725 835 733	Švédová
Ing. Tomáš Tichý	ČVUT v Praze, Fakulta dopravní	tichy@fd.cvut.cz	603 291 256	omluven
Ing. Igor Večerka	SILMOS, s.r.o.	igor.vecerka@silmos.cz	541 633 314	Večerka
Ing. Jan Vičinský	TamTam Research s.r.o.	jan.vlcinsky@tamtamresearch.com	608 979 040	Vičinský
Ing. Jan Votoupal	INTENS Corporation s.r.o.	votoupal@intens.cz	603 577 494	Votoupal
prof. Ing. Pavel Příbyl, CSc.	Čestný člen TNK	pribyl@fd.cvut.cz	261 343 704	
Ing. Karel Urban	Čestný člen TNK	karelurban@volny.cz	723 782 897	

Pozorovatelé a hosté

Ing. Jan Sychra	Ministerstvo dopravy	jan.sychra@mdcr.cz	702 453 254	
Ing. Matěj Malý	INTENS Corporation s.r.o.	maly@intens.cz	724 772 461	Malý